

PRIOPĆENJE ZA JAVNOST

Objava rezultata OECD-ova Međunarodnoga istraživanja o učenju i poučavanju TALIS 2024

U utorak 7. listopada 2025. godine Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) objavila je prve rezultate Međunarodnoga istraživanja o učenju i poučavanju TALIS 2024. S ukupno 53 zemlje sudionice, od čega 29 članica OECD-a, TALIS je najveće međunarodno istraživanje o učiteljima, nastavnicima i ravnateljima škola. Istraživanje se provodi ciklički od 2008. godine, a TALIS 2024 četvrti je ciklus istraživanja u svijetu i treći u kojemu je sudjelovala Republika Hrvatska, što omogućuje praćenje promjena i trendova tijekom vremena.

Često nazivan „glasom učitelja i nastavnika“, cilj je TALIS istraživanja pružiti bolji uvid u stanje učiteljske profesije i nastavne prakse u zemljama sudionicama te omogućiti usporedbe obrazovnih politika i pristupa među zemljama. Glavni je fokus istraživanja bio na učiteljima predmetne nastave koji poučavaju učenike od 5. do 8. razreda osnovne škole (razina ISCED 2), no Republika Hrvatska sudjelovala je i u dvama dodatnim modulima istraživanja: za nastavnike i ravnatelje srednjih škola (razina ISCED 3) te u istraživanju o pedagoškim kompetencijama učitelja, čiji će rezultati biti objavljeni 2026. godine.

Glavno ispitivanje u Republici Hrvatskoj proveo je Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja u veljači i ožujku 2024. godine. U ispitivanju je sudjelovalo 3163 učitelja i 259 ravnatelja iz 296 osnovnih škola te 3497 nastavnika i 180 ravnatelja iz 200 srednjih škola. Sudjelovanje Republike Hrvatske u istraživanju TALIS 2024 sufinancirala je Europska komisija u okviru programa Erasmus+.

U nastavku su navedeni glavni rezultati istraživanja za Republiku Hrvatsku, dok je sveobuhvatno nacionalno izvješće, „TALIS 2024: Suvremeni kontekst poučavanja“ dostupno na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja: <https://www.ncvvo.hr/medunarodna-istrzivanja/talis/>.

Međunarodno izvješće i baza podataka istraživanja TALIS 2024 objavljeni su na službenim stranicama Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (na engleskom jeziku) na adresi https://www.oecd.org/en/publications/results-from-talis-2024_90df6235-en.html.

Profil učitelja i nastavnika

- Čak 79,4 % učiteljskoga i 69,1 % nastavničkoga kadra u Hrvatskoj čine žene. **Po zastupljenosti žena u profesiji Hrvatska se nalazi u skupini zemalja s najvećim udjelom žena** i bilježi porast od 5 % u odnosu na prethodne cikluse TALIS istraživanja.
- **Učitelji u osnovnim školama u Hrvatskoj prosječne su dobi 43,6 godina**, što je oko godinu manje od međunarodnih prosjeka. Prosječna dob nastavnčkoga kadra u Hrvatskoj nešto je viša i iznosi **46 godina**. U odnosu na 2018. godinu, to je porast od jedne i pol godine starosti (za osnovne škole).
- **Hrvatski su učitelji treći, a nastavnici drugi prema najvišem završenom stupnju obrazovanja u svim zemljama sudionicama istraživanja:** čak 94,2 % učitelja predmetne nastave u osnovnoj školi u Hrvatskoj ima završen četverogodišnji ili petogodišnji studij, što je dvostruko više od međunarodnoga prosjeka TALIS-a, koji iznosi 44,4 %, značajno više od prosjeka zemalja OECD-a, koji iznosi 57 %, te od prosjeka zemalja EU-a, koji iznosi 75,1 %. Postotak nastavnika u srednjim školama u Hrvatskoj koji imaju fakultetsko obrazovanje nešto je niži u odnosu na učitelje i iznosi 87,4 %.
- Učitelji predmetne nastave u osnovnoj školi u Hrvatskoj prosječno imaju **16 godina radnoga iskustva na mjestu učitelja**, a srednjoškolski nastavnici **17 godina**, što je otprilike i prosjek sudionica istraživanja TALIS 2024 (16,7 godina za osnovne i 17,2 godine za srednje škole), no godinu je dana manje od učitelja u zemljama OECD-a i EU-a.
- U gotovo polovini obrazovnih sustava sudionica TALIS istraživanja svaki drugi učitelj ima prethodno radno iskustvo izvan rada u nastavi, a tako je i u Hrvatskoj.
- Učitelji kojima je **poučavanje u školi druga karijera** (oni s najmanje 10 godina radnoga iskustva izvan obrazovnoga sustava, a kojima učiteljsko zanimanje nije bilo prvi izbor karijere) čine 6 % učiteljske populacije u zemljama sudionicama TALIS-a, dok je **u Hrvatskoj takvih učitelja 3,5 %**. No, **učitelji u Hrvatskoj kojima je poučavanje u školi druga karijera statistički su značajno zadovoljniji poslom od učitelja kojima je to prvi odabir karijere**. Takva je razlika statistički značajna u 8 zemalja sudionica TALIS-a, a najizraženija je upravo u Hrvatskoj.
- S obzirom na vrstu ugovora o radu, **rad u nastavi u Hrvatskoj prilično je sigurno zanimanje** – više od 90 % učitelja (92,2 %) i nastavnika (93,2 %) u Hrvatskoj stalno je zaposleno, što je više od međunarodnoga prosjeka TALIS-a, EU-a i OECD-a, koji iznose oko 80 %. **Hrvatska se nalazi u skupini zemalja s najvišim postotkom stalno zaposlenih učitelja**.
- Većina učitelja u zemljama sudionicama TALIS-a zaposlena je na puno radno vrijeme – tek oko jedne petine učitelja radi nepuno radno vrijeme. U Hrvatskoj je situacija slična: puno radno vrijeme radi 80,6 % učitelja i 83,6 % nastavnika.
- Učitelji od 5. do 8. razreda osnovne škole u Hrvatskoj prosječno **rade 43,5 sati tjedno**, što je **3 do 5 sati više od međunarodnih prosjeka** (prosjeck TALIS-a i zemalja EU-a iznosi 39 sati, a OECD-a 41 sat). Srednjoškolski nastavnici u Hrvatskoj prosječno rade 40,4 sati tjedno. **Radno opterećenje osnovnoškolskih učitelja u Hrvatskoj poraslo je prosječno za 2,1 sat tjedno** u posljednjih 11 godina.

Profil škola i razreda

Škole

- Po svom sastavu škole u Hrvatskoj relativno su homogene te su udjeli učenika nepovoljne pozadine općenito manji u odnosu na međunarodni prosjek TALIS-a, kao i prosjeke zemalja OECD-a i EU-a:
 - tek 1,4 % osnovnih i 0,8 % srednjih škola u Hrvatskoj ima više od 10 % učenika migrantskoga podrijetla (prosjek EU-a iznosi 26,2 %)
 - 2,6 % osnovnih i 2,8 % srednjih škola u Hrvatskoj ima više od 10 % učenika koji imaju poteškoća s razumijevanjem jezika na kojemu se odvija nastava (u EU-u 15 %)
 - 4,3 % osnovnih i 1,8 % srednjih škola u Hrvatskoj ima više od 10 % učenika koji nisu izvorni govornici jezika na kojemu se izvodi nastava (EU 25 %)
 - 6,3 % osnovnih i 8,2 % srednjih škola u Hrvatskoj ima više od 30 % učenika lošijega socioekonomskog statusa (EU 16,7 %)
 - 8,8 % osnovnih i 7,8 % srednjih škola u Hrvatskoj ima više od 10 % učenika koji pripadaju etničkim ili nacionalnim manjinama (EU 14,1 %).
- Veći udio hrvatskih škola (no i dalje manji u odnosu na prosjek OECD-a i EU-a) ima **više od 10 % učenika s posebnim obrazovnim potrebama** (23,5 % OŠ i 30,6 % SŠ) te **najmanje 1 % učenika koji su izbjeglice** (33,7 % OŠ i 43,3 % SŠ). Pritom je u Hrvatskoj statistički značajno više srednjih škola (+9,5 %) nego osnovnih škola koje imaju barem 1 % učenika koji su izbjeglice.
- U usporedbi s rezultatima prethodnih ciklusa TALIS istraživanja, u Hrvatskoj se **statistički značajno povećao udio osnovnih i srednjih škola s više od 10 % učenika s posebnim obrazovnim potrebama** (+12,9 % OŠ i +19,8 % SŠ) te **udio osnovnih škola s više od 10 % učenika migrantskog podrijetla** (+1,4 % OŠ). Nadalje, **značajno se povećao postotak osnovnih i srednjih škola koje imaju barem 1 % učenika koji su izbjeglice** (+31,7 % OŠ i +38,7 % SŠ). Takvo je **povećanje** uočeno u mnogim zemljama sudionicama TALIS-a, posebice u zemljama istočne i srednje Europe.
- U odnosu na ostale zemlje sudionice, Hrvatska ima **manje** infrastrukturnih problema u gotovo svim ispitivanim segmentima. No, poteškoće su vidljive u nedostatku ili neprimjerenosti nastavnih materijala, manjku strukovnih nastavnika te neodgovarajućem prostoru za izvođenje nastave.

Razredi

- **Učitelji i nastavnici u Hrvatskoj rade u razredima koji prosječno imaju 19 učenika**, dok međunarodni prosjek iznosi 25 učenika.
- U istraživanju su učitelji i nastavnici trebali navesti kakav je njihov tipičan razred. U hrvatskim školama najveći je postotak učitelja i nastavnika naveo da **tipičan razred** u kojemu poučavaju **ima više od 10 % učenika s problemima u ponašanju** (25,6 % OŠ i 15,1 % SŠ) te **više od 10 % učenika s posebnim obrazovnim potrebama** (18,8 % OŠ i 14,5 % SŠ).
- Manji je dio učitelja i nastavnika naveo da njihov tipičan razred ima:
 - više od 30 % učenika koji postižu loš uspjeh (11 % OŠ i 12,8 % SŠ)
 - više od 30 % darovitih učenika (10,3 % OŠ i 13,5 % SŠ)
 - više od 10 % učenika koji imaju poteškoća s razumijevanjem jezika na kojemu se izvodi nastava (9 % OŠ i 5,4 % SŠ)
 - više od 10 % učenika koji pripadaju etničkim ili nacionalnim manjinama (8,9 % OŠ i 8 % SŠ)

- više od 10 % učenika čiji je materinski jezik različit od jezika na kojemu se izvodi nastava (7,3 % OŠ i 6 % SŠ)
- više od 30 % učenika iz obitelji lošijega socioekonomskog statusa (4,9 % OŠ i 5,5 % SŠ)
- više od 10 % učenika koji su izbjeglice (1,5 % OŠ i 1,6 % SŠ)
- više od 30 % učenika imigranata ili migrantskoga podrijetla (1,3 % OŠ i 1,1 % SŠ).
- Kao i po pitanju homogenosti škola, i razredi u hrvatskim školama mnogo su homogeniji od međunarodnih prosjeka, sa značajno manjim udjelima učenika nepovoljne pozadine u svim ispitivanim segmentima.

Profesionalni razvoj učitelja i nastavnika

- U TALIS-u se istraživalo i kako obrazovni sustavi diljem svijeta osiguravaju učiteljima i nastavnicima mogućnosti profesionalnoga učenja kako bi unaprjeđivali potrebna znanja, stručnost i vještine u različitim razdobljima tijekom karijere (prije prvoga zapošljavanja, odnosno tijekom inicijalnoga učiteljskog obrazovanja; na početku učiteljske karijere, odnosno tijekom uvođenja u rad te tijekom cijele učiteljske karijere (kontinuirano profesionalno učenje)).
- Rezultati TALIS-a 2024 pokazuju da je većina osnovnoškolskih učitelja svoju prvu učiteljsku kvalifikaciju stekla **završavanjem redovnoga programa učiteljskoga obrazovanja**, kao u većini zemalja sudionica. **U Hrvatskoj je takvih učitelja 82,1 %, što je više od prosjeka OECD-a (77,3 %), EU-a (78,4 %) te prosjeka TALIS-a (72,4 %).** U srednjim školama u Hrvatskoj takvih je nastavnika nešto manje, 64,6 %.
- Drugi najčešći oblik stjecanja učiteljske kvalifikacije – **ubrzani program obrazovanja učitelja** – završilo je 6 % učitelja u Hrvatskoj (OECD 10,3 %, TALIS 9,5 %, EU 4,7 %) te **mного veći postotak nastavnika** – 27,1 % (TALIS 21,6 %).
- Samo predmetno obrazovanje završilo je 6,9 % učitelja (OECD 7,5 %, TALIS 12,7 %, EU 13,1 %) i 2,4 % nastavnika (TALIS 16,9 %).
- Većina učitelja i nastavnika u Hrvatskoj **pozitivno ocjenjuje ukupnu kvalitetu svojega formalnog inicijalnog obrazovanja**, no u manjoj mjeri smatraju da je ono uključivalo dovoljno vremena za promatranje nastave, da je sadržavalo dobar omjer teorije i prakse te da im je pružilo dovoljno praktičnih prilika za poučavanje u školi.
- **Učitelji i nastavnici osjećaju se bolje pripremljenima u području predmetnih sadržaja nego u pedagoškim aspektima svojega posla i nastavnoj praksi.**
- **Najmanje pripremljenima učitelji i nastavnici u Hrvatskoj osjećaju se za uporabu digitalnih resursa i alata u nastavi i za pružanje podrške socioemocionalnomu razvoju učenika** (oko trećine učitelja i nastavnika) te za poučavanje u multikulturnome i višejezičnom okruženju.
- Značajno je porastao udio učitelja u Hrvatskoj koji su sudjelovali u bilo kojoj vrsti uvođenja u rad (+21,7 %), kao i udjeli učitelja koji su sudjelovali u formalnim programima (+13,21 %) i neformalnim aktivnostima (+18,7 %) uvođenja u rad, u odnosu na istraživanje TALIS 2018.
- U Hrvatskoj gotovo svi učitelji i nastavnici (više od 98 %) sudjelovali su u aktivnostima profesionalnoga učenja u prethodnih godinu dana za koje većinom smatraju da su imale pozitivan utjecaj na njihovo poučavanje (najveća potreba iskazana za profesionalnim učenjem u području poučavanja učenika s posebnim obrazovnim potrebama (28,6 %) te upravljanja ponašanjem učenika i razredom).

- Nedostatak vremena zbog drugih obveza ili dužnosti najčešći je razlog nesudjelovanja učitelja u aktivnostima profesionalnoga učenja.
- Dvoje od troje učitelja i nastavnika u Hrvatskoj smatra da su povratne informacije koje su primili od kolega pozitivno utjecale na njihovo upravljanje ponašanjem učenika u razredu.

Poučavanje u razrednom okruženju

- Među strategijama poučavanja, učitelji i nastavnici u Hrvatskoj u najvećoj se mjeri koriste objašnjavanjem učenicima što trebaju naučiti (96 % OŠ i 95,7 % SŠ), na koji je način novo gradivo povezano sa starim (94,1 % OŠ i 93,6 % SŠ) te postavljanjem ciljeva na početku sata ili nastavne cjeline (84,1 % OŠ i 82,8 % SŠ).
- U odnosu na međunarodne prosjeke, učitelji i nastavnici u Hrvatskoj u značajnoj se manjoj mjeri koriste strategijama za uspostavljanje i održavanje discipline u razredu (npr. upozoravanje učenika na pridržavanje razrednih pravila, umirivanje učenika koji ometaju nastavu itd.).
- U usporedbi s prethodnim ciklusom istraživanja (TALIS 2018), zabilježen je statistički **značajan porast udjela učitelja i nastavnika koji primjenjuju strategije usmjerene na razvoj kritičkoga mišljenja učenika**.
- Značajno **više učitelja i nastavnika u Hrvatskoj postavlja pitanja kako bi provjerili razumijevanje učenika** u odnosu na međunarodne prosjeke. Nešto manji udio, no još uvijek većina učitelja i nastavnika (88 % OŠ i 83,8 % SŠ), uzima u obzir predznanje i potrebe učenika prilikom planiranja nastavnoga sata, iako značajno manje u odnosu na međunarodne prosjeke.

Školsko ozračje

- U Hrvatskoj **13,7 % učitelja i 9,3 % nastavnika smatra da u velikoj mjeri doživljavaju stres na poslu**. U odnosu na prošli ciklus (TALIS 2018) vidljivo je **statistički značajno povećanje postotka učitelja koji doživljavaju stres na poslu (+6,3 %)**.
- **Stres u velikoj mjeri na poslu doživljava značajno više žena** (15,6 % učiteljica i 10,4 % nastavnica u odnosu na 6,6 % učitelja i 6,9 % nastavnika).
- **Osnovnoškolski učitelji u nešto većoj mjeri doživljavaju stres na poslu (+4,4 %)**, osjećaju negativan utjecaj posla na mentalno i fizičko zdravlje (+2,8 %), a posao im ostavlja manje vremena za privatni život (razlika od +4,5 %) od nastavnika u srednjim školama.
- Kao **glavni izvor stresa** učitelji navode **odgovornost za uspjeh učenika** (60 % OŠ, 54 % SŠ) te **previše administrativnih poslova** (57 % OŠ, 47 % SŠ), što je statistički značajno manje u odnosu na ukupan prosjek EU-a (43 %).
- U međunarodnome kontekstu, za razliku od Hrvatske, značajno su veći izvori stresa za učitelje prevelik broj nastavnih sati (+10,6 %), stres zbog zahtjeva kontinuiranoga profesionalnog učenja (+11,7 %), kao i nošenje s promjenjivim zahtjevima lokalnih, općinskih, županijskih ili državnih vlasti (+7,4 %).

- U odnosu na istraživanje 2018. godine, za učitelje i nastavnike **u Hrvatskoj bilježi se porast gotovo svih uzroka stresa** (prevelik broj nastavnih sati (porast od +4,5 % OŠ i +3,7 % SŠ), previše ispravljanja i ocjenjivanja (+4,5 % SŠ), dodatni poslovi zbog odsutnosti učitelja (+10,7 % OŠ i +6,1 % SŠ), odgovornost za uspjeh učenika (+4,3 % OŠ), održavanje razredne discipline (+11 % SŠ), zastrašivanje ili verbalno vrijeđanje od strane učenika (+5,3 % OŠ), nošenje s promjenjivim zahtjevima lokalnih, općinskih, županijskih ili državnih vlasti (+4 % OŠ), rješavanje zabrinutosti roditelja ili skrbnika (+9,2 % OŠ i +3,8 % SŠ) te prilagodba nastave učenicima s posebnim obrazovnim potrebama (+4,6 % OŠ i 6,9 % SŠ).
- S obzirom na radno iskustvo, učitelja, značajno više učitelja u Hrvatskoj s 10 ili više godina radnoga iskustva kao izvor stresa navodi **previše administrativnih poslova** (+9,8 %), **nošenje s promjenama u kurikulumu** (+7,8 %) te **potrebu za prilagođavanjem rada uslijed neočekivanih poteškoća** (+9,6 %) u odnosu na učitelje s 5 ili manje godina radnoga staža. No, istovremeno, učitelji s 10 ili više godina radnoga iskustva značajno manje (–14,5 %) navode **održavanje razredne discipline kao izvor stresa** u odnosu na učitelje s 5 ili manje godina radnoga staža.
- U usporedbi s međunarodnim prosjekom, učitelji u Hrvatskoj navode manje problema s održavanjem razredne discipline. Također, hrvatski srednjoškolski nastavnici u manjoj mjeri navode probleme s razrednom disciplinom u usporedbi s učiteljima u Hrvatskoj. **Najviše problema s održavanjem discipline iskazuju učitelji i nastavnici s manje godina radnoga iskustva u nastavi.**
- Kad je riječ o sigurnosti u školi, **kao najčešće sigurnosne incidente ravnatelji navode zastrašivanje ili nasilje među učenicima (na internetu ili na području škole). Na razini EU-a učestalost navedenih sigurnosnih incidenata mnogo je veća.**
- Među svim zemljama sudionicama TALIS-a, **Hrvatska se nalazi u skupini zemalja s relativno niskom učestalošću nasilnih incidenata.** Primjerice, u Finskoj, Malti, Norveškoj i Švedskoj više od 40 % učitelja radi u školama u kojima ravnatelji izvještavaju da je nasilje ili verbalno zlostavljanje među učenicima na području škole značajan problem. U Hrvatskoj oko 4 % učitelja radi u takvim školama.
- Iako velika većina učitelja i nastavnika smatra da se s učenicima dobro slažu, manji postotak smatra da ih učenici cijene. Pritom **statistički značajno više srednjoškolskih nastavnika u Hrvatskoj (+9 %) smatra da ih učenici cijene u odnosu na osnovnoškolske učitelje.**
- Najučestaliji oblik međusobne suradnje među učiteljima i nastavnicima u Hrvatskoj jest sudjelovanje u raspravama o napretku u učenju pojedinih učenika. U manjoj mjeri učitelji i nastavnici međusobno surađuju pri određivanju zajedničkih standarda u vrednovanju i ocjenjivanju napretka učenika (37,2 % OŠ i 33,4 % SŠ), razmjeni nastavnih materijala (28 % OŠ i 27,7 % SŠ), promatranju nastave drugih učitelja/nastavnika uz povratne informacije (1,7 % OŠ i 3,8 % SŠ) te držanju zajedničke nastave kao tima u istome razredu. Od svih zemalja sudionica Hrvatska bilježi najmanji postotak osnovnoškolskih učitelja i srednjoškolskih nastavnika koji najmanje jednom mjesečno drže zajedničku timsku nastavu u istome razredu (3 % OŠ i 6,4 % SŠ), kao i najmanji postotak osnovnoškolskih učitelja koji promatraju nastavu drugih učitelja i daju im povratne informacije (1,7 % OŠ). Slični rezultati dobiveni su i u istraživanju TALIS 2018, kada je Hrvatska također bilježila najmanji udio učitelja koji su sudjelovali u timskome poučavanju i kolegijalnome opažanju nastave i pružanju povratnih informacija.

- Učitelji i nastavnici u Hrvatskoj imaju uglavnom pozitivan stav o profesionalnome odnosu s ravnateljem/icom škole. Također, većina učitelja i nastavnika (više od 90 %) smatra da ravnatelj/ica ima povjerenja u njihovu stručnost.
- Po pitanju odnosa s roditeljima **Hrvatska se svrstala među zemlje s najnižim postotkom učitelja koji smatraju da ih roditelji ili skrbnici njihovih učenika cijene.**

Autonomija učitelja i nastavnika

- I u ovome ciklusu TALIS istraživanja prikupljali su se podatci o sudjelovanju učitelja i nastavnika u oblikovanju školskih politika te o razini autonomije koju imaju u svojem radu.
- Učitelji i nastavnici u Hrvatskoj izvještavaju o relativno visokoj razini autonomije u radu.
- **Učitelji i nastavnici u Hrvatskoj najviše sudjeluju u utvrđivanju pravila i postupaka povezanih s disciplinom učenika (63,3 % OŠ i 60,2 % SŠ).**
- Prema iskazima ravnatelja u Hrvatskoj, **učitelji i nastavnici u najvećoj mjeri sudjeluju u odabiru nastavnih materijala (80,2 % OŠ i 77,2 % SŠ)** i donošenju odluka o uporabi digitalnih resursa u nastavi.
- Statistički značajne razlike između osnovnoškolskih učitelja i srednjoškolskih nastavnika zabilježene su samo u donošenju odluka o imenovanju i zapošljavanju učitelja i nastavnika, u čemu češće sudjeluju srednjoškolski nastavnici (+10,7 %).
- U Hrvatskoj mogućnost sudjelovanja u donošenju školskih odluka ističe statistički značajno više učitelja (+5,6 %) i nastavnika (+4,8 %) od učiteljica i nastavnica, potom učitelja koji rade u ruralnim područjima (+9,6 %) od učitelja u gradovima te učitelja početnika (+6,6 %) od iskusnijih učitelja (više od 10 godina radnoga iskustva).
- Zabilježena je promjena u prosječnome broju tjednih sati (od 60 minuta) koje učitelji i nastavnici provode sudjelujući u upravljačkome tijelu škole – s 0,5 sati tjedno u osnovnim i srednjim školama 2018. godine taj je broj porastao na 0,7 sati tjedno u osnovnim školama, odnosno 0,8 sati u srednjim školama 2024. godine.
- Većina učitelja i nastavnika u Hrvatskoj radi u školama u kojima se učitelji i nastavnici profesionalno razvijaju kad god je to moguće.
- **Hrvatska se nalazi u skupini zemalja s najmanjim udjelom učitelja i nastavnika koji smatraju da učitelji i nastavnici mogu utjecati na obrazovnu politiku.**

Održivost učiteljske i nastavničke profesije

- Učitelji i nastavnici u Hrvatskoj najrjeđe se odlučuju za svoje zanimanje iz individualne koristi, ekonomskih razloga i razloga povezanih s radnim uvjetima, a najčešće zbog društvenih razloga (vole raditi s djecom, davanje značajnog doprinosa društvu, mogućnost utjecaja na nove generacije itd.).
- **Gotovo sto posto učitelja i nastavnika u Hrvatskoj voli predmet koji poučava (99 %), a više od 90 % njih poučava s entuzijazmom i uživa u poučavanju.**
- U prosjeku jedna petina učitelja u zemljama sudionicama TALIS-a radi u školama gdje se nastava odvija otežano zbog nedostatka kvalificirane radne snage.

- U Hrvatskoj je 17,7 % osnovnoškolskih ravnatelja izjavilo da se suočava s manjkom učitelja, dok je 19,2 % srednjoškolskih ravnatelja izjavilo da se suočava s manjkom nastavnika.
- U odnosu na istraživanje TALIS 2018, statistički se značajno povećao udio srednjoškolskih ravnatelja koji se suočavaju s nedostatkom strukovnih nastavnika (+14,2 %), a sve veći problem postaje i nedostatak nenastavnoga osoblja, što također u ovome ciklusu TALIS-a prijavljuje značajno veći broj osnovnoškolskih ravnatelja (+11,6 %).
- Svaki četvrti učitelj i nastavnik u Hrvatskoj (26,1 % OŠ i 27,6 % SŠ) izjavio je da namjerava napustiti profesiju u sljedećih pet godina, u najvećoj mjeri zbog drugoga posla izvan obrazovnog sustava.
- Udio učitelja mlađih od 30 godina u Hrvatskoj koji namjeravaju napustiti profesiju u posljednjih šest godina (od ciklusa TALIS 2018) porastao za 13,2 %.
- Među izvorima stresa povezanim s namjerom učitelja da napuste zanimanje u hrvatskim osnovnim školama posebno se ističu odgovornost za uspjeh učenika, rješavanje zabrinutosti roditelja, prilagodba promjenjivim zahtjevima vlasti i držanje koraka s izmjenama kurikula.
- Uživanje učitelja i nastavnika u njihovu poslu negativno je povezano s namjerom da napuste zanimanje u sljedećih pet godina.
- U Hrvatskoj 84 % učitelja i 89 % nastavnika navodi da su zadovoljni poslom, dok bi 67 % učitelja i 73 % nastavnika ponovno odabralo posao učitelja/nastavnika. S druge strane, 12 % učitelja i 10 % nastavnika žali što su odabrali učiteljsko/nastavničko zanimanje.
- Hrvatska se nalazi u skupini zemalja s najmanjim udjelom učitelja koji su zadovoljni svojom plaćom (oko četvrtine učitelja i nastavnika).
- Hrvatski učitelji i nastavnici također su manje zadovoljni uvjetima zaposlenja u odnosu na svoje kolege u većini zemalja sudionica (nešto više od polovice učitelja i nastavnika u Hrvatskoj).
- Učitelji i nastavnici u Hrvatskoj u mnogo manjoj mjeri izjavljuju da se susreću s pritiscima neprestanih promjena u odnosu na međunarodne prosjeke.
- Hrvatska se nalazi u skupini zemalja s najnižim postotkom učitelja koji smatraju da se učiteljsko zanimanje cijeni u društvu.
- Hrvatska se nalazi u skupini zemalja s najnižim postotkom učitelja i nastavnika koji smatraju da se njihovo zanimanje cijeni među političarima i u medijima - 4,5 % učitelja i 6,1 % nastavnika smatra da u Hrvatskoj političari cijene stavove učitelja i nastavnika, dok 6,8 % učitelja i 11 % nastavnika smatra da su učitelji i nastavnici cijenjeni u medijima.